

Viborg, 10. september 2007

Aftale om budget 2008 for Region Midtjylland

Mellem Socialdemokraterne, Det Radikale Venstre, Det Konservative Folkeparti, Socialistisk Folkeparti, Kristendemokraterne, Dansk Folkeparti, Venstre og Gunhild Husum (Uden for partierne) er der indgået aftale om budget 2008 for Region Midtjylland, jf. nedenfor.

0. Indledning

Budgettet for 2008 er udarbejdet på baggrund af de forudsætninger, der ligger til grund for aftalen om regionernes økonomi for 2008, som blev indgået den 10. juni 2007 mellem Danske Regioner og regeringen. For de regionale sociale institutioner er budgetgrundlaget den rammeaftale, som er behandlet i kontaktudvalget den 31. august 2007.

Region Midtjylland ønsker at fremme et godt og tillidsfuldt samarbejde med kommuner, erhvervsliv, organisationer og brugere m.fl.

Region Midtjylland ser det som opgave at være dynamo i udviklingen af et stærkt offentligt sundhedsvæsen på højt internationalt niveau – en opgave som også skal løses i tæt samarbejde med kommunerne. De fire hjørneste i dette arbejde er: Det decentrale sundhedsvæsen, den lette og frie adgang til sundhedsydelser, patientens frie valg samt høj faglig og brugeroplevet kvalitet.

I tilknytning til Universitetshospitalet i Århus har Region Midtjylland endvidere en særlig forpligtigelse til at fremme forskning og udvikling af de kliniske serviceydelser. Forskning, uddannelse og udvikling er imidlertid ikke forbeholdt universitetsfunktionerne. Det er en målsætning for Region Midtjylland, at forskning og udvikling er en integreret del af den sundhedsfaglige virksomhed på alle niveauer.

Ligeledes på det sociale område ønsker regionen at levere ydelser på højt internationalt niveau til gavn for alle. Udviklingen af de sociale tilbud foregår efter dialog og aftale med kommunerne. Det faglige samspil mellem sundhedsområdet og det sociale område vil være et væsentligt element i udviklingen af Region Midtjyllands sociale tilbud.

Samtidig er det en målsætning for Region Midtjylland, at regionen skal være drivende kraft i at sikre regional udvikling for det midtjyske område. Omdrejningspunktet for dette arbejde er den regionale udviklingsplan og Vækstforums erhvervsudviklingsplan, som skal fremme vækst og bæredygtighed og sikre en koordination med de kommunale udviklingsplaner.

1. Sundhedsområdet, inklusiv behandlingspsykiatrien

1.1. Driftsbudget 2008

Forligspartierne konstaterer, at der på sundhedsområdet er et betydeligt pres på økonomien fra stigende efterspørgsel og nye og bedre behandlingsmuligheder. Efterspørgselspresset er et naturligt resultat af ændringer i befolkningssammensætningen, stigende indkomster og det udvidede frie sygehusvalg.

Økonomaftalen for 2008 giver Region Midtjylland en realvækst på godt 1.100 mio. kr. fra budget 2007 til budget 2008. Der er tale om en realvækst, men den dækker dog ikke den øgende mængde opgaver. Der er opgjort et udgiftspres på 1.350 mio. kr. Forligspartierne er enige om at budgetmankoen på 250 mio. kr. finansieres ved:

- Et ekstraordinært produktivitetskrav på ½ %, således at det samlede produktivitetskrav til hospitalerne er på 2½ % i 2008, idet Økonomaftalen for 2008 forudsætter indregnet et produktivitetskrav på 2 %.
- Den resterende finansiering tilvejebringes på følgende måde:
  - Gennem øget anvendelse af fuldtidsansatte, gennem brug af andre personalegrupper og gennem omlægninger på vikar området nedsættes brugen af vikarer. Herved forudsættes hospitalerne at kunne gennemføre en effektivisering svarende til 15 mio. kr.
  - Der anvendes 5 mio. kr. af investeringsmidlerne i 2008 til at etablere "et moderne sengeafsnit i gamle lokaler" Projektet skal vise hvilke teknologier der både kan lette dagligdagen for personalet og patienterne.
  - Der anvendes 50 mio. kr. af investeringsmidlerne til at "plukke" de umiddelbare resultater af projekt "et moderne sengeafsnit i gamle lokaler". De 50 mio. kr. forudsættes som udgangspunkt finansieret i overensstemmelse med regeringens kvalitetsreform. Det forventes, at der ved denne ekstraordinær investering i de mest rentable projekter kan opnås en arbejdslettelse der svare til 10 mio. kr. i 2008.
  - Fællesindkøb for Region Midtjylland forudsættes i 2008 at give ekstrarabatter på 15 mio. kr.
  - Herudover findes der 10 mio. kr. ved en gennemgang af serviceområderne (apotek, vaskeri, køkken, m.v.).
- Tilvejebringelse af effektiviseringer i forbindelse med strukturplanen svarende til 100 mio. kr.
- Besparelse på fællesudgifter på 50 mio. kr.

Det er forligspartiernes mål, at Region Midtjylland kan tilbyde sundhedsydelser, som baserer sig på de nyeste behandlingsmuligheder, og som modsvarer befolkningens efterspørgsel og forventninger. Ventetider på behandling skal være så korte som muligt, og det er vigtigt, at information til borgerne om ventelister er let tilgængelige og retvisende, så det frie valg understøttes.

For behandlingspsykiatrien indføres over perioden 2007 – 2010 en ret til udredning og behandling inden for 2 måneder. Forligspartierne er enige om, at nedbringelse af ventelisterne i børne- og ungepsykiatrien har højeste prioritet. Endvidere er forligspartierne enige om, at der på sigt bør arbejdes på, at behandlingspsykiatrien får samme ventetidsgaranti som på det somatiske område.

Forligspartierne noterer sig med tilfredshed, at der i forslaget til Finanslov for 2008 afsættes 1 mia. kr. i perioden 2008-2011 til styrkelse af psykiatrien. I 2008 afsættes 120 mio. kr. i 2008, hvoraf Regions Midtjyllands andel udgør ca. 26,5 mio. kr. Midlerne foreslås i Finanslovsforslaget målrettet en udrednings- og behandlingsret i børne- og ungdomspsykiatrien og det retspsykiatriske område.

Region Midtjylland er den af de fem nye regioner, som har den højeste produktivitet på sygehusområdet. Den førerposition skal bevares. I budgettet for 2008 er der forudsat en samlet vækst i aktiviteten på 4,4 pct. fra 2007 til 2008 på somatiske sygehuse, hvoraf økonomiaftalen forudsætter 2 % ved uændret budget og 1,9 % finansieres af den statslige aktivitetspulje, hvortil kommer et ekstraordinært produktivitetskrav på ½ %. Selv med en stigning i aktiviteten af denne størrelse er der inden for de økonomiske rammer i økonomiaftalen ikke mulighed for at udvide aktiviteten svarende til den forventede stigning i efterspørgsel og behandlingsmuligheder.

Takstmodellen for hospitalerne i Region Midtjylland skal udformes således, at den understøtter og sikrer en produktivitetsudvikling, som mindst svarer til det aftalte, samtidig med at den giver størst mulig sikkerhed for budgetoverholdelse. Behovet for fortsat produktivetsstigning skal blandt andet ses i sammenhæng med udsigten til mangel på arbejdskraft i fremtiden, idet forligspartierne også er enige om, at der skal sættes fokus på uddannelse, rekruttering og den attraktive arbejdsplads. Produktivetsstigningen differentieres mellem hospitalerne efter hospitalernes produktivetsniveau og muligheder for produktivetsforbedringer.

Medarbejdersiden i RMU har i en udtalelse til budgetforslaget udtrykt bekymring over konsekvenserne af fortsatte produktivetsstigninger. Forligspartierne noterer sig denne bekymring og er opmærksomme på det høje arbejdspress og hensynet til et godt arbejdsmiljø. Der er således enighed om, at anvendelsen af de afsatte puljemidler til personalepolitiske initiativer så vidt muligt søges målrettet initiativer vedrørende personaleledelse, arbejdsmiljø, fastholdelse og nedbringelse af sygefravær og øget trivsel mv. Det skal endvidere tilstræbes, at produktivetsstigningerne kan realiseres uden, at det for den enkelte medarbejder opleves som et stigende arbejdspress. I den forbindelse kan fokus på sammenhængende patientforløb, opgaveglidning mellem personalegrupper samt investeringer i mere tidssvarende fysiske rammer og ny teknologi bidrage til at højere produktivitet og bedre arbejdsmiljø.

Forligspartierne konstaterer, at der ikke er afsat midler til nye behandlinger og ny dyr medicin i det omfang, som forventes. Det er forudsat, at der i forhold til erfaringerne i de seneste år sker en vis opbremsning i udgiftsvæksten.

Forligspartierne noterer med tilfredshed, at Regeringen og Danske Regioner har aftalt, at der i efteråret 2007 drøftes finansiering af kvalitetsreform og finansiering af ny sygehusstruktur mellem regeringen og Danske Regioner. Herudover forventer forligspartierne, at finansieringen af den skærpede behandlingsgaranti for kræftpatienter på 48 timer aftales mellem regeringen og Danske Regioner.

1.2. Anlægsbudget 2008

Det er vigtigt, at de fysiske rammer på sundhedsområdet er tidssvarende og understøtter en omkostningseffektiv drift. Det er ikke i fuldt omfang tilfældet i dag. En række af regionens hospitaler har ikke tidssvarende fysiske rammer, og der kan generelt konstateres et vist vedligeholdelsefterslæb. Anlægsbudgettet udgør 660,8 mio. kr. Heraf er 257 mio. kr. reserveret til anskaffelser af medicoteknisk udstyr, og på investeringsplanen er der optaget projekter for i alt 344,3 mio. kr. Der er en foreløbig reserve på 59,5 mio. kr., som forligspartierne er enige om skal prioriteres til de mest presserende projekter på det somatiske område.

Der er i 2008 opgjort presserende anlægsprojekter på de somatiske hospitaler på 165 mio. kr., som ikke er indarbejdet i investeringsoversigten. Anvendes overstående reserve til finansieringen heraf, resterer der ca. 105 mio. kr. Forligspartierne er enige om, at de presserende anlægsprojekter forelægges Indenrigs- og Sundhedsministeriet med henblik på finansiering.

Konsekvenserne af akut-plan og nyt universitetshospital i Århus er ikke medtaget i ovenstående.

Endvidere konstaterer forligspartierne, at psykiatriplanen vil medføre yderligere behov for anlægsinvesteringer.

2. Regional udvikling

Forligspartierne er enige om, at Region Midtjylland på det regionale udviklingsområde skal arbejde for at fremme vækst og bæredygtighed i det midtjyske område. Omdrejningspunktet for regionens arbejde er den regionale udviklingsplan.

Virksomhederne i det midtjyske område skal gives adgang til den nyeste viden, og der skal sikres en brobygning mellem videntcentre og virksomhederne. Et væsentligt fundament for, at det midtjyske område kan tage globaliseringens udfordringer op er, at der ydes støtte til uddannelsesområdet.

Region Midtjylland har fokus på at sikre, at udviklingen sker i forhold til en samlet vækststrategi. I tilknytning hertil er der behov for at sikre, at der sker en fortsat udvikling af de kulturelle tilbud og undervisningstilbud i Region Midtjylland. Budgettet til disse formål styrkes med 10,3 mio. kr.

Der forventes fremsat lovforslag om bortfald af refusion af brændstofafgifterne med ikrafttræden pr. 1. januar 2008. Lovændringen forventes at betyde merudgifter for

Region Midtjylland på netto (det vil sige efter fradrag af kompensation via DUT) ca. 15 mio. kr.

Merudgiften finansieres ved reduktion af budgettet til kollektiv trafik med 10,0 mio. kr., der fremkommer således:

- 7,0 mio. kr. ved reduktion i forbindelse med gennemgang af rutenet og de enkelte ruter
- mindre tilskud til administration i Midttrafik på 0,8 mio. kr.
- reduktion på anlæg til privatbaner med 2,2 mio. kr.

Til dækning af det resterende beløb afsættes en pulje på 5,0 mio. kr.

Der udarbejdes af administrationen forslag til konkretisering af de omhandlede reduktioner på budgettet for kollektiv trafik til beslutning i Regionsrådet. Det beløb, der herefter resterer for at nå finansieringskravet på 15,0 mio. kr., reguleres via den afsatte pulje - i fornødent omfang via en forhøjelse af denne pulje.

På miljøområdet forstærkes indsatsen både i forhold til kortlægning af forurenede grunde og konkret oprydning af jordforurenede grunde. Budgettet styrkes med 10,2 mio. kr.

3. Socialområdet

Region Midtjylland lægger vægt på et tæt samarbejde med kommunerne om kvalitet, effektiv drift og udvikling af specialiserede sociale tilbud. Udviklingen skal i videst muligt omfang ske i dialog med brugergrupper og handicaporganisationer og under inddragelse af nationale og internationale erfaringer. Viden indhentet i et samarbejde med sundhedsområdet skal nyttiggøres og inspirere på socialområdet, og der skal gøres en indsats for at understøtte sammenhængene i overgangen mellem sundhedssektor og socialsektor.

Med de rammeaftaler der forventes indgået med kommunerne for 2008, vil Region Midtjylland fortsat være en væsentlig leverandør af specialiserede sociale tilbud til kommunerne.

4. Optagelse af lån og kassebeholdning.

Der er forudsat en gennemsnitlig kassebeholdning på 650 mio. kr. og et nettolåneoptag på 356 mio. kr. i budget 2008. Forligspartierne er enige om, at der snarest muligt bør skaffes balance i regionens budget, således at det ikke er nødvendigt med nettolåneoptag.

I forbindelse med økonomiaftalen 2008 har regeringen og Danske Regioner aftalt, at der skal igangsættes et udredningsarbejde, som skal analysere det samlede formuebillede for de respektive regioner, identificere problematikken omkring betaling af afdrag og renter samt opstille muligheder for kort- og langsigtede løsninger.

Forligspartierne vil kraftigt opfordre Indenrigs- og Sundhedsministeriet til hurtigst mulig at sætte dette udredningsarbejde i gang, således at der kan tages højde for nødvendige tiltag i forbindelse med økonomiaftalen for 2009.

En langsigtet løsning bør indebære, at regionen netto ikke skal optage yderligere lån, uden at det i øvrigt forringer regionens nuværende økonomiske rammer.

5. Øvrige punkter

Budget 2008

Det bevillingsmæssige grundlag for budgetaftalen er det budgetforslag, som blev 1. behandlet i Regionsrådet den 22. august 2007, samt på forretningsudvalgsmødet den 5. september 2007.

Herudover er der enighed om følgende:

Hensigtserklæringer:

1. Nedsættelse af midlertidige udvalg.

Der nedsættes i 2008 og 2009 en række midlertidige politiske udvalg, der har til opgave at være rådgivende og vejledende i forhold til Regionsrådet og Forretningsudvalget, jf. vedlagte notat om nedsættelse af midlertidige udvalg og politikerpaneler i Region Midtjylland i 2008 og 2009.

2. Udbud af ydelser på sundhedsområdet.

Der er en række ydelser inden for sundhedsområdet, hvor Region Midtjylland's behandlingsskapacitet ikke er tilstrækkelig. Med henblik på at sikre borgerne den nødvendige hurtige og kvalitetsmæssige rigtige indsats, skal der arbejdes med forslag til behandlingsskapacitet inden for konkrete ydelsesområder, der kan sendes i udbud. Private hospitaler og praktiserende speciallæger indbydes til at deltage. Der vil evt. være mulighed for kontrolbud fra egne hospitaler.

3. Styrkelse af ledelse og udvikling af bedre arbejdsgange.

Ønsket om hurtigere behandling og mere komplekse patientforløb forudsætter en række initiativer, der kan understøtte sammenhængende patientforløb. De interne ventetider skal belyses og samarbejde på tværs af afdelinger styrkes. Region Midtjyllands Center for Arbejdsgange og Logistik skal inden sommeren 2008 fremlægge en afrapportering til Regionsrådet om den hidtidige indsats. Administrationen fremlægger et konkret forslag til, hvordan Region Midtjylland kan styrke den direkte ledelse, herunder evt. behov for yderligere ledelsesressourcer.

4. Finansiering af presserende anlægsprojekter i 2008.

I forbindelse med at regeringen har tilkendegivet, at livstruende kræftformer kræver akut behandling, er det nødvendigt med en fremrykning af udbygningen af kræftbehandlingen i Herning og Århus. Der kan konstateres en betydelig ufinansieret udgift.

Dette skal i øvrigt ses i sammenhæng med at det er vigtigt at de fysiske rammer på hospitalsområdet er tidssvarende og understøtter omkostningseffektiv drift.

Der rettes henvendelse til Indenrigs- og sundhedsministeren med henblik på finansiering af de presserende anlægsprojekter, som det ikke har været muligt at indpasse i Region Midtjyllands anlægsbudget.

5. *Handleplan for låneoptag.*

Der bør snarest mulig skaffes balance i regionens finansieringskredsløb for sundhedsområdet, således at det fremover ikke er nødvendigt med nettolåneoptag. I forbindelse med økonomiaftalen for 2008 mellem regeringen og Danske Regioner er det aftalt, at Indenrigs- og Sundhedsministeriet skal igangsætte et udredningsarbejde, som skal analysere det samlede formuebillede for de respektive regioner, identificere problematikker omkring betaling af afdrag og renter samt opstille muligheder for kort- og langsigtede løsninger.

Forligspartierne er enige om, at der rettes henvendelse til Indenrigs- og Sundhedsministeriet dels med en beskrivelse af Region Midtjyllands nettolåneoptag på 356 mio. kr., dels med en opfordring til udredningsarbejdet sættes i gang og afsluttes så hurtigt som mulig, og dels med henblik på at der skabes en varig løsning, som sikrer at der ikke skal optages lån til finansiering af driftsudgifter.

Forligspartierne er enige om løbende at følge mulighederne for at effektivisere driften med henblik på at sikre denne balance.

6. *Nedbringelse af ventelisten i børne- og ungdomspsykiatrien.*

Ventelisten i børne- og ungdomspsykiatrien skal nedbringes. Der tilføres via budget 2008 og satspuljemidlerne ekstra midler til området og Regionsrådet forelægges i første kvartal i 2008 en status på ventelisteproblematikken, samt en handlingsplan for afvikling af ventelisten og opfyldelse af kravet om ret til udredning og behandling.

7. *Kontaktpersonordningen.*

Kontaktpersonordningen skal konkretiseres. Alle patienter som har krav herpå, må forventes inden årets udgang at have en kontaktperson. Det skal nu sikres, at der bliver substans i ordningen. Regionen vil ved patienttilfredshedsundersøgelser undersøge, om patienternes oplevelse af sammenhæng og tryghed under indlæggelse forbedres.

8. *Evalueringsplanen.*

Der er tidligere besluttet, at der skal foretages en evaluering af organisationsplanen inden udgangen af 2009. Denne evaluering fremrykkes til udgangen af 2008.

9. *Miljø.*

Miljømæssig rigtig renovering af de regionale bygninger og indførelse af ”grønne regionale biler” vurderes i forbindelse med Agenda 21 – arbejdet.

10. *Udvikling af kulturelle tilbud.*

Af de til udvikling af de kulturelle tilbud og undervisningstilbud afsatte 10,3 mio.kr. anvendes de 5,0 mio.kr. til styrkelse af kulturområdet, herunder til synliggørelse af de kulturelle tilbud i hele regionen, via Region Midtjyllands hjemmeside.

11. *Den Danske Kvalitetsmodel.*

Når den reviderede udgave af den Danske Kvalitetsmodel forelægger, vurderer Regionsrådet behovet for at rette henvendelse til Danske Regioner med henblik på en realistisk implementering af Den Danske Kvalitetsmodel – set i lyset af de produktivitetskrav, hospitalerne er stillet overfor.

12. *Vedligeholdelse af regionens bygninger.*

I forlængelse af regnskab 2007 synliggøres regionens afholdte driftsudgifter til bygningsvedligeholdelse.

13. *Tilgængelighed til specialiserede behandlingspsykiatriske tilbud.*

Regionsrådet vedtager i marts 2008 en psykiatriplan som grundlag for de politiske beslutninger om udvikling af de behandlingspsykiatriske og socialpsykiatriske tilbud de kommende år. Psykiatriplanen skal medvirke til at fremme bl.a. målsætningen om tilgængelighed til specialtilbud for alle regionens borgere.

Viborg, den 10. september 2007

På vegne af partierne:

Socialdemokraterne	
Det Radikale Venstre	
Konservative Folkeparti	
Socialistisk Folkeparti	
Kristendemokraterne	
Dansk Folkeparti	
Venstre	
Uden for partierne	